

Museumpark Oriëntalis

Een uitwerking van toekomstmogelijkheden

Samengesteld op basis van ideeën van dorpsbewoners - geuit op 7 juli (Dorpsdag), 24 september 2019 (bewonersbijeenkomst) en de dorpsenquête (augustus 2019) - door Wouter Helmer, Robbert Croes, Frans van Agt en Hans Verwijs - allen bewoners HLS -, 1 oktober 2019.

Uitgangspunten

- In balans met leefomgeving en natuur
- Behoud rijksmonumenten in hedendaagse context
- Rijke Romeinse en Rooms-katholieke historie blijft zichtbaar en leesbaar in nieuwe inrichting
- Sluitende exploitatie
- Invulling exploitatie binnen randvoorwaarden natuur/bezinning/verbinding
- Verdere natuurlijke ontwikkeling van parkbos
- Laagdrempelig voor bezoekers uit alle lagen bevolking
- Huidige binnen-museum als nieuw, transparant poortgebouw
- Beperkte ontsluiting (alleen overdag en alleen gemotoriseerd voor parkdiensten)

Begraafpark

Idee

Mooiste begraafplaats in de wijde omtrek. Het 'Pere Lachaise' van Nederland. Waarbij het hele park in het teken komt te staan van de esthetiek van het onvermijdelijke. Waarbij de verschillende rijksmonumenten een functie krijgen in het uitvaartverhaal van de verschillende culturen en religies.

Uitwerking

Naast de huidige christelijk/katholieke begraafplaats, die verder wordt uitgebreid, worden er elders in het park nieuwe begraafplaatsen opgezet voor andere culturen/religies, alsmede een natuurbegraafplaats. De rijksmonumenten krijgen daaraan gerelateerde functies, als uitvaartcentrum, rouwcentrum, bezinningsplek. De begraafplaatsen voegen zich naar de configuratie van de rijksmonumenten, naar het aanwezige reliëf en de natuur in het park (niet andersom) Gedenksteden bij de rijksmonumenten herinneren de bezoekers aan het historische verhaal achter deze gebouwen, de pelgrimage.

Toegankelijkheid

Het begraafpark is vrij toegankelijk voor wandelaars. Voor minder validen zijn er elektrische voertuigen, die vanuit de verschillende uitvaartcentra beschikbaar worden gesteld. Bevoorrading van de verschillende centra gebeurt via enkele insteekwegen vanuit de Koning Davidlaan en Meerwijkselaan. Het park is alleen open tussen zonsopgang en zonsondergang.

Exploitatie

Uitbreiding van het huidige begraafpark-model naar het hele museumterrein, waarbij de inkomsten van meer bemiddelde families deels aangewend worden voor de graven van minder bedeelden (in de dood zijn we allemaal gelijk). Het onderhoud van de rijksmonumenten wordt (naast rijksbijdrage) gefinancierd uit exploitatie van gebouwen voor aan begraafpark gerelateerde functies.

Beelden

Ontmoetings- en bezinningspark

Idee

Een vrij toegankelijk park, een modern pelgrimsoord, met rijksmonumenten als ontmoetingsplaatsen voor wandelaars, fietsers en voor groepsactiviteiten, die passen binnen de sfeer van het park: yoga, meditatie, trouwlocatie, cursussen, beeldentuin, exposities, concerten, kinderopvang/buitenschoolse activiteiten, pilates in het paleis van Pilatus, retraites/teambuilding, theetuin, etc. Voor de gezamenlijke gebruikers zal het nog steeds interessant zijn om populaire, betekenisvolle evenementen zoals 'Feest van Licht' en Romeinse dagen te blijven organiseren, omdat ze veel bezoekers trekken.

Uitwerking

Gedacht vanuit de huidige begraafplaats, krijgen de rijksmonumenten een nieuwe functie die – naarmate de ligging verder van de begraafplaats af is gelegen – meer publiek is. Op basis van deze gezonde functiebeschrijving worden de rijksmonumenten in exploitatie uitgegeven aan de hoogst biedende inschrijver in combinatie met het best passende exploitatieplan. Horecafuncties alleen indien ondersteunend aan eerder genoemde functies (verschillende oosterse keukens in oosterse decors?). Informatiepanelen bij de rijksmonumenten verklaren de historische context. Betaalde rondleidingen over cultuur- en natuurhistorie van park.

Toegankelijkheid

Het hele park wordt tussen zonsopkomst en zonsondergang vrij toegankelijk voor wandelaars en fietsers. Uitzonderingen zijn mogelijk voor besloten groepsbijeenkomsten in de diverse monumenten. Voor fietsers worden één of enkele doorgaande paden aangelegd, die tevens toegankelijk zijn voor elektrische voertuigen voor minder validen. Het ontmoetingspark wordt duidelijk gescheiden van de huidige begraafplaats.

Exploitatie

Voor een symbolisch bedrag wordt de exploitatie van het momenteel verliesgevende park overgenomen van de huidige eigenaar, waarbij de huidige eigenaar wél deelt in de evt. opbrengsten van de toekomstige exploitatie. Via openbare tenders worden de rijksmonumenten in concessie uitgegeven aan de winnende inschrijvers, die de monumenten nieuwe functies geven en die passen binnen de uitgangspunten van het park (zie voorblad). Exploitanten zijn verantwoordelijk voor het onderhouden van monumenten en dragen extra huur af voor onderhoud van gemeenschappelijke voorzieningen als infrastructuur en buitenrasters.

Beelden

Begraaf- en bezinningspark

Idee

Een combinatie van beide vorige scenario's, waarbij - door ruimtelijke zonering en zorgvuldige keuze van nieuwe gebruiksfuncties van de rijksmonumenten - het uitvaartgedeelte en de meer recreatieve ontmoetingsplaatsen van elkaar gescheiden blijven.

Uitwerking

Een substantieel deel van het huidige museumpark wordt toegevoegd aan het huidige kerkhof, voor realisatie van de multiculturele en –religieuze begraafplaats als hierboven beschreven. Gebouwen als de Hemelvaartkoepel, het Romeinse dorp en het Paleis van Pilatus, krijgen een uitvaart-gerelateerde functie.

In het overgebleven deel van het park – entreegebouw, Joods dorp, Karavanseraï, Syrische boerderij, Arabisch dorpje – wordt de exploitatie van gebouwen uitgegeven aan bedrijvigheid rond zingeving. Geen horeca.

Toegankelijkheid

Begraafplaats alleen voor wandelaars. Gescheiden van publiek wandel- en fietsgebied in het resterende ontmoetingspark.

Exploitatie

Twee complementaire exploitaties van begraafpark en ontmoetingspark

Beelden

Dorpspark

Idee

Het dorp Heilig Landstichting neemt regie op de toekomst van 'haar' park door het eigendom over te nemen en de exploitatie deels zelf ter hand te nemen, deels uit te besteden. Het park wordt daarmee een moderne 'Marke' waarbij het beheer in handen komt van een vereniging van eigenaren, zijnde de bewoners van het dorp zelf.

Uitwerking

Vergelijkbaar met het 'Ontmoetingspark', maar dan met het dorp als nieuwe eigenaar, waarbij de uitgifte van concessies mede bepaald wordt door de belangen van het dorp zelf. Met andere woorden: nieuwe activiteiten en bestemmingen die een meerwaarde voor het dorp zelf hebben krijgen de voorkeur, ook al levert dat mogelijk minder inkomsten op (en dus een verhoogde bijdrage vanuit dorp zelf). Voor het dorp interessante functies – die niet concurreren met bestaande voorzieningen - zouden kunnen zijn:

- een feestaccommodatie in Oosterse sferen
- een exotische setting voor kinderfeestjes
- een gemeenschappelijk voedselbos en/of moestuinencomplex (Hof van Heden)
- beperkte houtoogst uit regulier onderhoud parkbos
- het vanuit het dorp organiseren van diverse parkfeesten, zoals Feest van Licht en Romeinse feesten draagt – naast inkomsten – ook bij aan het saamhorigheidsgevoel in het dorp.
- voor dat laatste doel zijn ook allerlei 'handen-uit-de-mouwen' dagen denkbaar, zoals het weer opengraven van het Romeinse aquaduct.

Toegankelijkheid

Publiek toegankelijk tussen zonsopkomst en zonsondergang. Begraafplaats alleen voor wandelaars. Dorpspark ook voor fietsers.

Exploitatie

In dit scenario wordt het bedrag voor beheer en onderhoud van infrastructuur en voorzieningen in principe opgebracht door de dorpsbewoners. Met het kopen van een huis op de Heilig Landstichting, worden ze automatisch mede-eigenaar van het gemeenschappelijke park. Voor de 330 huishoudens betekent dit een geringe jaarlijkse bijdrage (of een éénmalige bijdrage bovenop de koopsom van het huis) waarvan de hoogte afhangt van het aantal concessies dat het dorp uitgeeft aan betalende exploitanten van gebouwen (zie bij 'Ontmoetingspark'). Tegenover deze bijdrage staan een aantal voordelen, zoals: 1) gegarandeerde veiligstelling van het museumterrein/natuurgebied naar de verre toekomst, 2) gratis zaalhuur voor feesten en partijen, 3) kortingen op voorzieningen in het park, 4) vruchtgebruik (bijv. 1 m3 brandhout/jaar).

Als opengesteld natuurgebied komt het park bovendien in aanmerking voor diverse subsidies.

Beelden

